

تغییر و تحول کتاب درسی عربی

عادل اشکبوس

کارشناس مسئول گروه درسی عربی دفتر تألیف کتاب‌های درسی

کتاب جدیدالتألیف درسی عربی سال اول متوسطه در مهر ۹۲ وارد مدارس دوره اول متوسطه خواهد شد. این کتاب، پس از گذشت ۱۵ سال، کاملاً تغییر کرده است. رویکرد جدید راهنمای برنامه درسی عربی «پرورش مهارت‌های زبانی به‌منظور فهم متن» است. آشنایی با زبان عربی و مشخصاً مهارت‌های چهارگانه زبانی در این حوزه به‌میزانی است که دانش‌آموز را در درک معنای آیات قرآن کریم، کلام معصومان و متون دینی و فرهنگ اسلامی کمک کند و در تقویت زبان فارسی او مؤثر باشد. اما در این کتاب به مکالمه نیز پرداخته شده است. شیوه رسیدن به این رویکرد، متن محوری است. به این منظور، ابتدا واژگان پرکاربرد زبان عربی استخراج شدند. سپس عبارات و متونی برگزیده شدند که علاوه بر داشتن بار ارزشی و پیام فرهنگی، واژگان پربسامد نیز دارند. کتاب عربی پایه اول دوره اول متوسطه در چهار فصل و بیست درس کوتاه تنظیم شده است. حجم هر درس سه یا چهار صفحه است و قابلیت تدریس در یک جلسه متعارف آموزشی را دارد. در هر درس آموخته‌های پیشین دانش‌آموز بازآموزی می‌شود تا آموزش‌ها ملکه ذهن شوند.

این کتاب در جلسات گروه‌های آموزشی تهران و شهرستان‌های کشور، بارها بررسی و پس از اجرای اعتباربخشی رسمی بازنگاری شد.

گروه تألیف کتاب درسی عربی شورایی نه نفره است که اعضای آن را استادان و دبیران درس عربی سه سال دوره اول متوسطه تشکیل می‌دهند. این کتاب پس از تدوین راهنمای برنامه درسی نوشته شد. تألیف راهنمای برنامه درسی عربی مدت پنج سال به طول انجامید و در آن جدول وسعت و توالی هر شش کتاب دوره جدید متوسطه تدوین شد. کتاب اول آغازگر راهی است که ادامه آن در پایه‌های بعد به‌صورتی هدفمند تبیین شده است.

کتاب دو نیمه دارد: نیمه اول عبارت محور و نیمه دوم متن محور است. در نیمه اول از امثال و حکم زبان عربی استفاده شده است، زیرا دانش‌آموز در ابتدای سال، در آغاز راه است، هنوز با ساختار زبان آشنا نیست و ذخیره واژگانی ندارد. به‌تدریج که با ساختار زبان آشنا شد، به نیمه دوم کتاب می‌رسد که در آن آموزش مکالمه صورت می‌گیرد. علاوه بر مکالمه، داستان و ابتهامات نیز زینت‌بخش کتاب شده‌اند.

کتاب راهنمای معلم این درس نیز هم‌زمان با تألیف کتاب درسی آماده شده است. راهنمای بارمبندی امتحانات در این کتاب درج شده است. تهیه بقیه اجزای بسته آموزشی از قبیل فیلم، نرم‌افزار و پوستر نیز در دستور کار قرار دارد. گروه درسی عربی در نظر دارد به اداره سنجش پیشنهاد دهد امتحان عربی پایه اول متوسطه جدید، در خرداد ۹۳ به‌صورت کشوری برگزار شود تا سبک ارزشیابی در کشور هماهنگ باشد.

نشانی پایگاه اینترنتی گروه درسی عربی دفتر تألیف کتاب‌های درسی:

<http://arabic-dept.talif.sch.ir>